From: 5.1.2.e @gmail.com
Date: Wednesday, March 11, 2026, 5:26 PM
To: contact@tweedekamer.nl
postbus@eerstekamer.nl
CC: '5.1.2.e ' <5.1.2.e @gmail.com>
Subject: FW: Onderwerp: Naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst (TO) - Verdrag Tractatenblad 1975 nr. 132 en Tractatenblad 1994 nr. 280 tussen Nederland en Suriname, in het bijzonder artikel 5 lid 2 en 3

Attachments:

TO-Aan-CieTK-MP-MinBuZa-OntwBuZa-Justis-(5stuks) AANGETEKEND 09-03-2026.pdf
Afspraak is Afspraak 20090923-rapport-enquete-toescheidingsovereenkomst-Suriname-def.pdf
20010168_2000.05402.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

Nijmegen, 11 maart 2026

Geachte secretarissen van de Tweede & Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Middels deze verzoeken wij u beleeft om dit mailbericht met de bijlagen naar alle 150 leden van de Tweede Kamer & naar alle 75 leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te willen doen doorgeleiden en aan het aan ons te willen doen bevestigen.

*De originele brief hebben wij op **maandag 09 maart 2026** vanuit Kranenburg (vlakbij Nijmegen) in Duitsland reeds per 5x aangetekende brieven ook al verzonden.*

Alvast heel hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,
Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN),

5.1.2.e voorzitter

5.1.2.e
5.1.2.e

m 5.1.2.e
e 5.1.2.e @gmail.com

KvK: 09162984

Van: 5.1.2.e @gmail.com <5.1.2.e @gmail.com>
Verzonden: maandag 9 maart 2026 18:33
Aan: cie.buza@tweedekamer.nl; 5.1.2.e @minbuza.nl; 5.1.2.e @minbuza.nl; 5.1.2.e @minbuza.nl; 5.1.2.e @minjenv.nl
CC: j.klaver@tweedekamer.nl; h.bontebal@tweedekamer.nl; s.dobbe@tweedekamer.nl; s.beckerman@tweedekamer.nl
Onderwerp: Onderwerp: Naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst (TO) - Verdrag

Tractatenblad 1975 nr. 132 en Tractatenblad 1994 nr. 280 tussen Nederland en Suriname, in het bijzonder artikel 5 lid 2 en 3
Urgentie: Hoog

AANGETEKEND & PER MAIL

Nijmegen, 09 maart 2026

Geachte Tweede Kamerleden, Geachte Minister-President, Geachte Ministers,

Gaarne verwijzen wij Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) naar de gezamenlijke brief aan u allen geadresseerd als in de bijlagen.

Beleefd wordt u verzocht hierop adequate en effectieve en voortvarende maatregelen te willen doen treffen en ons op de hoogte te willen houden over de voorgang en de naleving, implementatie & facilitering van Artikel 5 lid 2 & 3 van de Toescheidingsovereenkomst gesloten tussen Nederland & Suriname, Tractatenblad 1975 Nr. 132 & Tractatenblad 1994 Nr. 280.

Alvast heel hartelijk dankzeggend, verblijven wij,

met de meeste hoogachting
& vriendelijke groet,

5.1.2.e voorzitter

5.1.2.e
5.1.2.e
Nederland

m 5.1.2.e
e 5.1.2.e@gmail.com

KvK: 09162984

Bijlagen:

- VSN & SP Enqu?te Rapport: Afspraak is Afspraak!
- Rapport de Nationale ombudsman 2001/168

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

AANGETEKEND & PER E-MAIL

Aan:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. de minister-president
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. de minister van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
t.a.v. de minister
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de minister
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp: Naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst (TO) – Verdrag Tractatenblad 1975 nr. 132 en Tractatenblad 1994 nr. 280 tussen Nederland en Suriname, in het bijzonder artikel 5 lid 2 en 3

Nijmegen, 9 maart 2026

Geachte minister-president, geachte ministers, geachte leden van de Tweede Kamer,

Middels deze brief brengen de hieronder genoemde belangenorganisaties, onder coördinatie van de Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN), het volgende onder uw aandacht.

1. Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN), Nijmegen, Nederland
2. Vereniging Van Reizigers (VVR), Nijmegen, Nederland
3. Vereniging Oudere Surinamers (VOS), Nijmegen, Nederland
4. Vereniging Cultuursensitief Zorg (VCZ), Nijmegen, Nederland
5. Sociaal Kulturele Vereniging Shiva (SHIVA), Paramaribo, Suriname
6. Vereniging Van Surinaamse Ondernemers (VVSO), Paramaribo, Suriname
7. Meester Rudolf Lachmiepersad Jankie Stichting (MJS), Paramaribo, Suriname
8. Stichting Zorggroep Suriname (SZS), Paramaribo, Suriname
9. Politieke vereniging (partij) Nationale Unie (NU), Paramaribo, Suriname
10. Overige natuurlijke en rechtspersonen in de Diaspora, Wereldwijd.

5.1.2.e 5.1.2.e | Nederland | m 5.1.2.e | 5.1.2.e @gmail.com

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

Achtergrond

Sedert de inwerkingtreding van de Toescheidingsovereenkomst in 1975, alsmede de daaropvolgende bevestiging en publicatie in Tractatenblad 1994 nr. 280, is het vraagstuk omtrent de naleving en implementatie van **artikel 5 lid 2 en 3** herhaaldelijk onder de aandacht gebracht van zowel de Surinaamse als de Nederlandse autoriteiten.

Rechthebbenden onder dit verdrag hebben gedurende de afgelopen decennia herhaaldelijk een beroep gedaan op de Nederlandse regering om haar verantwoordelijkheid als verdragsluitende partij te nemen. Diverse Nederlandse bewindspersonen hebben met dit dossier te maken gehad, waaronder de ministers **Jan Pronk, Bert Koenders, Jozias van Aartsen, Ben Bot, Maxim Verhagen en Uri Rosenthal**. Tevens zijn hierover vragen gesteld in de Tweede Kamer door onder meer de Kamerleden **Bert Koenders en Harry van Bommel**.

Eerdere inspanningen

Ter effectuering van de rechten voortvloeiend uit artikel 5 lid 2 en 3 van de Toescheidingsovereenkomst zijn in de afgelopen decennia onder meer de volgende stappen ondernomen:

- Het aanbieden van petities aan zowel de **Tweede Kamer der Staten-Generaal** als aan **De Nationale Assemblee van Suriname**
- Meerdere overleggen met het **Ministerie van Buitenlandse Zaken** te Den Haag
- Diverse gerechtelijke procedures in zowel Nederland als Suriname
- Publicatie van een rapport van de **Nationale ombudsman** (rapportnummer 2001/168)
- Voorlichtingsbijeenkomsten in Nederland & Suriname
- Meegedaan in diverse Radio & TV debatten in Nederland & in Suriname
- Voorlichting via de radio waarbij luisteraars direct vragen konden stellen in Nederland & Suriname
- Demonstraties voor de Tweede Kamer in Nederland & voor De Nationale Assemblee (DNA) in Suriname gehouden

Daarnaast heeft de **Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)** samen met de **Socialistische Partij (SP)** een enquête uitgevoerd, waarvan het rapport **"Afspraak is Afspraak!"** is verschenen.

Procedures in Suriname

Rechtzoekenden procederen sedert **oktober 1999** – inmiddels meer dan 26 jaar – bij de Surinaamse rechterlijke macht om de naleving, implementatie en facilitering van de betreffende verdragsrechten te verkrijgen.

De relevante procedures zijn onder meer:

AR-994587 en AR-203179 (bodemprocedures) nog geen GR-nummer van HvJ gekregen.

AR-994674 (kort geding), vonnis d.d. 23 mei 2001, gepubliceerd in Surinaams Juristenblad SJB 2002-2

5.1.2.e 5.1.2.e | Nederland | m 5.1.2.e | 5.1.2.e @gmail.com

GR-14155 bij het **Hof van Justitie van Suriname**, arrest d.d. 3 augustus 2007, gepubliceerd in SJB 2007-2 en SJB 2008-1.

Uit deze uitspraken blijkt dat de hoogste rechterlijke instantie in Suriname heeft vastgesteld dat **artikel 5 lid 2 en 3 van de Toescheidingsovereenkomst nog steeds rechtskracht bezit**, terwijl tevens de omvang en strekking van de betreffende rechten in belangrijke mate zijn vastgesteld.

Internationale procedure

Daarnaast hebben rechtzoekenden op **9 mei 2005** een verzoekschrift ingediend bij de **Inter-American Commission on Human Rights (IACHR)** van de Organisatie van Amerikaanse Staten te Washington, onder **Petition P-520-05** en later bijgevoegd **P-1319-07 & P-1320-07**.

In **2013** heeft de commissie de petitie ontvankelijk verklaard en aan Suriname voorgesteld om met de rechtzoekenden tot een minnelijke regeling te komen. Suriname heeft dit voorstel destijds afgewezen.

Sedert **2016/2017** behandelt de commissie de zaak inhoudelijk onder:

Case 13.305 – Mahenderpersad 5.1.2.e et al. vs. Suriname.

Internationale rechtsorde en verdragsverplichtingen

In dit verband wijzen wij op de bepalingen van het **Vienna Convention on the Law of Treaties**, in het bijzonder:

- Artikel 26 (*pacta sunt servanda*), inhoudende dat verdragen te goeder trouw moeten worden nagekomen
- Artikel 27, waarin is bepaald dat een staat zich niet op zijn nationale recht kan beroepen om het niet-nakomen van verdragsverplichtingen te rechtvaardigen.

Voorts verwijzen wij naar **Artikel 90 van de Grondwet van Nederland**, waarin is bepaald dat de regering de ontwikkeling van de internationale rechtsorde bevordert.

Nederland is bovendien **verdragsluitende partij** bij de Toescheidingsovereenkomst. Het betreft daarbij rechten van **Nederlandse staatsburgers**, terwijl tevens sprake is van historische, culturele en familiaire banden tussen Nederland en Suriname. Deze context is reeds beschreven in onder meer:

- Het **Rapport van de Koninkrijkscommissie (1974)**
- De **Handleiding betreffende de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten, gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname (1975), ISBN 90-12-00826-3.**

Verantwoordelijkheid van Nederland als verdragsluitende partij

Het onderhavige verdrag betreft een **bilateraal verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname**. De effectieve werking van een dergelijk verdrag

5.1.2.e 5.1.2.e I Nederland I m 5.1.2.e I 5.1.2.e @gmail.com

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

veronderstelt dat beide verdragsluitende partijen zich inspannen om de daarin vastgelegde rechten daadwerkelijk te realiseren.

Indien structurele problemen ontstaan bij de uitvoering van verdragsverplichtingen, kan van een verdragsluitende staat – in het bijzonder wanneer het rechten van zijn eigen staatsburgers betreft – worden verwacht dat deze zich actief inspant om naleving van het verdrag te bevorderen.

Een langdurige situatie waarin de uitoefening van verdragsrechten feitelijk wordt belemmerd, terwijl rechtzoekenden reeds decennialang juridische procedures voeren en internationale instanties hebben moeten inschakelen, onderstreept het belang van een **actieve en constructieve rol van de Nederlandse regering** bij het bevorderen van een duurzame oplossing.

Verzoek

Op grond van het voorgaande verzoeken wij u dringend om:

1. Zich actief in te spannen voor de **naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst**
2. In overleg te treden met de regering van Suriname teneinde uitvoering te bevorderen van **artikel 5 lid 2 en 3**
3. De belangen en rechten van **Nederlandse staatsburgers van Surinaamse herkomst** overeenkomstig het internationale recht te beschermen
4. De Tweede Kamer te informeren over de stappen die de Nederlandse regering voornemens is te ondernemen met betrekking tot de uitvoering van dit verdrag.

Zoals in het verleden door minister **Jan Pronk** en de Tweede Kamerleden **Bert Koenders** en **Harry van Bommel** is benadrukt, mogen de rechten van (Surinaamse) Nederlanders niet worden veronachtzaamd of prijsgegeven. Immers deze zijn niet de rechten van de Nederlandse of Surinaamse staat maar van de rechthebbend zelf. Minister Jan Pronk heeft in 1976 in een Kamerbrief namens de Nederlandse regering gesteld dat deze rechten ***onvervreemdbare rechten*** van de Surinaamse Nederlanders zijn en dat de Nederlandse regering ***onverkort vasthoudt*** op dit punt van de Toescheidingsovereenkomst.

Wij verzoeken u vriendelijk doch dringend ons **binnen een termijn van vier weken** te informeren over de wijze waarop de Nederlandse regering voornemens is uitvoering te geven aan haar verdragsrechtelijke en constitutionele verplichtingen in deze kwestie.

Uiteraard zijn wij bereid u desgewenst nadere documentatie en toelichting per e-mail & met mondelinge toelichting te doen toekomen.

Met de meeste hoogachting,
Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e | Nederland | m 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e | verenigingvsn@gmail.com

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

5.1.2.e
5.1.2.e
Nederland

m: 5.1.2.e
e: 5.1.2.e

Geraadpleegde bronnen

- Rapport Nationale ombudsman nr. 2001/168
- SP & VSN Enquêterapport Toescheidingsovereenkomst (TO) *Afspraak is Afspraak! September 2009*
- Ranu Abhelakh, *Toescheidingsovereenkomst*, december 2010
- Harry van Bommel, *Surinamers in de Polder*, juni 2016
- Piet D. Haarmans, jurist, gerechtsdeskundige, boek Toescheidingsovereenkomst in de praktijk 1987, ISBN 98914-0-032-X
- Verslag van de studieconferentie gehouden te Paramaribo, Suriname op 12 en 13 maart 2004, in het hotel Krasnaspolsky, georganiseerd door CSO & Anton de Kom Universiteit van Suriname over Duaal burgerschap & Toescheidingsovereenkomst
- Tweede Kamerbrieven, parlementaire debatten, commissievergaderingen, Kamervragen alsmede overige parlementaire stukken betreffende de uitvoering van de Toescheidingsovereenkomst
- Annotatie op het Arrest GR-14155 d.d. 03-08-2007, SJB 2007 Nr 3 & SJB 2008 Nr 1 door mw mr A. 5.1.2.e advocaat & procureur te Den Haag
- AR-092050 Kort Geding vonnis 25-02-2010, Hoger Beroep ingesteld nog geen GR-nummer van Hof van Justitie ontvangen. (Het procesdossier bestudeerd)

Bijlagen

- Correspondentie Tweede Kamerlid en minister Bert Koenders, april 2007, kenmerk: DWH/MC-168/07
- Brief Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) aan minister Koenders 12-03-2007
- HRI/core/sur/2022, International Human Rights Instruments, United Nations te Geneve, pagina 32, Case 13.305 (Petition P-520-05, P-1319-07 & P-1320-07)
- Tweede Kamerbrief ontvangstbevestiging verzoekschrift M. Jankie, 27 januari 2026

5.1.2.e 5.1.2.e I Nederland I m 5.1.2.e I 5.1.2.e @gmail.com

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

5.1.2.e
5.1.2.e @gmail.com

Plaats en datum:	Den Haag, 27 januari 2026
Betreft:	Verzoek om informatie en actie over de Toescheidingsovereenkomst (TO) tussen Nederland en Suriname
Ons kenmerk:	2026Z01485/2026D03583
Uw brief van:	19 januari 2026

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw bovengenoemde brief.

Uw brief is doorgestuurd naar de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken. Deze commissie zal uw brief behandelen in een van haar eerstvolgende vergaderingen. De griffier van de commissie zal u binnenkort informeren over het besluit dat de commissie naar aanleiding van uw brief heeft genomen. Als u uw brief alleen ter kennisname naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, dan volstaat de Tweede Kamer met deze ontvangstbevestiging.

Wij wijzen u graag op het volgende. Alle ingekomen stukken, waaronder de brieven van burgers en organisaties, worden opgenomen in een voor alle Kamerleden en hun medewerkers toegankelijk informatiesysteem. Uw brief kan voorafgaand aan een commissieactiviteit nogmaals onder de aandacht van de Kamerleden worden gebracht. Wij gaan ervan uit dat u daar geen bezwaar tegen hebt, omdat u met uw brief de aandacht van het parlement hebt gevraagd. U mag ervan uitgaan dat de Kamerleden en medewerkers zorgvuldig met uw brief omgaan[1]. Indien u bezwaar hebt tegen opname van uw brief, dan verzoeken wij u om ons dat direct te laten weten onder vermelding van het bovenstaande kenmerk. Uw brief zal dan uit het informatiesysteem worden verwijderd. Dit betekent wel dat de Tweede Kamer uw brief niet verder zal behandelen.

Met vriendelijke groet,

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Griffie plenair/Bureau Wetgeving
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

[1] Zie ook de privacyverklaring op de website van de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/applicaties/uw_privacy

Deze ontvangstbevestiging is vervaardigd in een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

United Nations HRI/CORE/SUR/2022

International Human Rights Instruments

Distr.: General
20 April 2022

Original: English

Toescheidingsovereenkomst (TO)
Tractatenblad 1975, Nr 132

Common core document forming part of the reports of States parties

Suriname*, **

Nijmegen, 14 februari 2026

[Date received: 11 January 2022]

IACHR-OAS, Case 13.305
Petition P-520-05
5.1.2.e [redacted] versus Suriname vanaf:
1999 in Suriname (26 jaar) & bij
IACHR Washington vanaf: 2005
(21 jaar)

Schending van Artikel 5 Lid 2 & 3 van de TO door Suriname, tevens Artikel 26 & 27 van het Weens Verdrag inzake Verdragenrecht !!!

* The present document is being issued without formal editing.

** The annexes are available for consultation on the website of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights.

Please recycle

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e

Buitenlandse
Zaken

Vereniging Surinaamse Nederlanders
T.a.v. 5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e

Directie Westelijk Halfrond
Afdeling Midden Amerika en Caraïbisch
Gebied
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum april 2007
Kenmerk DWH/MC-168/07
Blad 1/1
Bijlage(n)
Betreft Uw brief
C c DWH/MC; HMA/Paramaribo

Auteur 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
Telefoon 5.1.2.e
Fax
karin.boven@minbuza.nl
www.minbuza.nl

Geachte Heer 5.1.2.e
5.1.2.e

Uw brief van 12 maart 2007, ondertekend door u in de hoedanigheid van voorzitter van de Vereniging Surinaamse Nederlanders, heb ik in goede orde ontvangen. Dank voor uw felicitaties, en die van de andere genoemde organisaties, met mijn benoeming tot minister voor Ontwikkelingssamenwerking alsmede het in mij gestelde vertrouwen.
Ik stel dit op hoge prijs!
De belangen van de Surinaamse Nederlanders, waaraan u in uw brief refereert, staan mij helder voor ogen. Mijn collega Verhagen van Buitenlandse Zaken en ik zullen erop toezien dat zorgvuldig met die belangen wordt omgegaan.

5.1.2.e

Bert Koenders
Minister voor Ontwikkelingssamenwerking

VSN
Vereniging Surinaamse Nederlanders

Aan:
De minister voor ontwikkelingssamenwerking
Drs. Bert Koenders
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Onze ref.: MJ120307
Betreft: felicitatie

Nijmegen, 12 maart 2007

Geachte heer Koenders,

Langs deze weg wilt de Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) en samen met haar de volgende organisaties:

- Vereniging Van Reizigers (VVR) te Nijmegen;
- Sociaal Kulturele Vereniging SHIVA te Paramaribo;
- Belangenbehartiging Surinaamse Nederlanders (5.1.2.e) te Wanica;
- Meester 5.1.2.e Stichting (5.1.2.e) te Paramaribo;
- Vereniging Van Surinaamse Ondernemers (VVSO) te Paramaribo.

U heel hartelijk feliciteren met uw benoeming tot minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

In de wijze waarop u zich de afgelopen periode in de Tweede Kamer voor de Surinaamse Nederlanders heeft ingezet, hebben de voornoemde organisaties alle vertrouwen in u en willen in tegenstelling tot de afgelopen jaren een goede verstandhouding met uw ministerie en het ministerie voor Buitenlandse Zaken ontwikkelen.

Wij hebben er vertrouwen in, dat door uw benoeming wij in komende tijd, de gelegenheid zullen krijgen de voornoemde ministeries ook als ministeries te zien, die ook voor de belangen van de Surinaamse Nederlanders opkomen.

Wellicht indien u in een later stadium enige ruimte zult kunnen vinden, bereidt zult zijn ons uit te nodigen voor een gesprek op uw ministerie, om de vraagstukken die ons aangaan met u persoonlijk te kunnen bespreken.

U heel veel succes toewensend, verblijven wij,

met vriendelijke groeten
en de meeste hoogachting

5.1.2.e

5.1.2.e voorzitter

5.1.2.e

5.1.2.e secretaris

5.1.2.e
t.: 5.1.2.e

5.1.2.e
t.: 5.1.2.e

e.: info@surinaamsenederlanders.eu
i.: http://www.surinaamsenederlanders.eu

KvK 09162984
Postbank 4390547

CONSTITUTIONEEL HOF SURINAME

CONSTITUTIONAL COURT SURINAME
F. H. R. Lim A Po straat nr. 22 (Hk. Watermolenstraat)
Telefoon: (597) 424178 / (597) 424145 Email: 5.1.2.e @gmail.com

Aan:
Dhr. 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e

no. 12

Paramaribo
Alhier

Betreft: **retournering *schriftelijk verzoek inzake toescheidingsovereenkomst (TO)***

Onze ref. CH- 07/22

Paramaribo, 20 oktober 2022

Geachte 5.1.2.e

Op vrijdag 14 oktober 2022 heeft het Constitutioneel Hof uw verzoekschrift inzake *"Toescheidingsovereenkomst (TO)"* ontvangen en kennis genomen van de inhoud.

Het is het Hof gebleken dat voormeld verzoekschrift niet voldoet aan de eisen conform de artikelen 12, 13 jo. 15 Wet Constitutioneel Hof (S.B.2019, no. 118).
In voornoemd verzoekschrift is er niet duidelijk aangegeven wat er getoetst dient te worden door het Constitutioneel Hof.

Ingevolge artikel 17 lid 1 Wet Constitutioneel Hof worden verzoekschriften die niet voldoen aan het in artikel 15 leden 2 en 3 bepaalde niet in behandeling genomen, doch worden binnen een week na ontvangst door de secretaris van het Hof aan de verzoeker teruggezonden.

Hoogachtend,

De Voorzitter van het Constitutioneel Hof
Mw. 5.1.2.e
Namens deze,

De Plv. Secretaris van het Constitutioneel Hof
5.1.2.e

ORDE VAN
ORANJE-NASSAU

GOD ZIJ MET ONS

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING

GROOTMEESTER VAN DE ORDE VAN ORANJE-NASSAU

HEEFT BIJ ZIJN BESLUIT VAN

20 maart 2015 nr. 2015000461

5.1.2.e

5.1.2.e

Geboren te Paramaribo, 5.1.2.e

BENOEMD TOT

LID

IN DE

ORDE VAN ORANJE-NASSAU

DE KANSELIER
DER NEDERLANDSE ORDEN,

Einlieferungsbeleg
Bitte Beleg gut aufbewahren

Deutsche Post AG
47559 Kranenburg
82027321 1376 09.03.2026 15:31

Sendungsnummer: RT242416469DE
Empfangsland: Cie-BuZa NL
E Int Tweede Kamer der Staten Generaal t.a.v drs Jesse Klaver

Servicenummer International
0228 4333112
Mo-Fr 8 00 - 18 00 Uhr

Internet www.deutschepost de/briefstatus

Vielen Dank für Ihren Besuch.
Ihre Deutsche Post AG

Einlieferungsbeleg
Bitte Beleg gut aufbewahren

Deutsche Post AG
47559 Kranenburg
82027321 1378 09.03.2026 15:32

Sendungsnummer: RT242416472DE
Empfangsland: Minister-pres NL
E Int Algemene Zaken drs Rob Jetten

Servicenummer International
0228 4333112
Mo-Fr 8 00 - 18 00 Uhr

Internet www.deutschepost.de/briefstatus

Vielen Dank für Ihren Besuch.
Ihre Deutsche Post AG

Einlieferungsbeleg
Bitte Beleg gut aufbewahren

Deutsche Post AG
47559 Kranenburg
82027321 1384 09 03.2026 15:33

Sendungsnummer: RT2424165509DE
Empfangsland: BuZa - Minister NL
E Int drs Tom Berendsen

Servicenummer International
0228 4333112
Mo-Fr 8 00 - 18 00 Uhr

Internet www deutschepost de/briefstatus

Vielen Dank für Ihren Besuch.
Ihre Deutsche Post AG

Einlieferungsbeleg
Bitte Beleg gut aufbewahren

Deutsche Post AG
47559 Kranenburg
82027321 1380 09.03.2026 15:32

Sendungsnummer: RT242416486DE
Empfangsland: BuZa NL
E Int Ontwikkelingssamenwerking drs Sjoerd Sjoerdsma

Servicenummer International
0228 4333112
Mo-Fr. 8 00 - 18 00 Uhr

Internet www deutschepost de/briefstatus

Vielen Dank für Ihren Besuch.
Ihre Deutsche Post AG

Einlieferungsbeleg
Bitte Beleg gut aufbewahren

Deutsche Post AG
47559 Kranenburg
82027321 1382 09.03.2026 15:33

Sendungsnummer: RT242416490DE
Empfangsland: Justitie Minister NL
E Int drs David van Weel

Servicenummer International
0228 4333112
Mo-Fr. 8 00 - 18 00 Uhr

Internet www deutschepost de/briefstatus

Vielen Dank für Ihren Besuch.
Ihre Deutsche Post AG

Deutsche Post

Deutsche Post AG
Großen Haag 4
47559 Kranenburg
82027321 09.03.2026 15:34

	EUR
1375 Frankierlabel Brief	7,00 A,1
1377 Frankierlabel Brief	7,00 A,1
1379 Frankierlabel Brief	7,00 A,1
1381 Frankierlabel Brief	7,00 A,1
1383 Frankierlabel Brief	7,00 A,1
Bruttoumsatz	***35,00 EUR**
umsatzsteuerbefreit nach §4 UStG A	
Nettoumsatz A	*35,00 EUR
Maestro	35,00 EUR

Im Namen und auf Rechnung
1 Deutsche Post AG

Steuernummer der Deutsche Post AG:
5205/5777/1510

Deutsche Post AG
Großen Haag4
47559 Kranenburg

82027321 1385 09.03.26 15:34

-K-U-N-D-E-N-B-E-L-E-G-
3738_002

Terminal-ID : 65645919
TA-Nr 081788 BNr 2604
Kartenzahlung
kontaktlos
Maestro
EUR 35,00
PAN ###############3170
Karte 5
EMV-AID A0000000043060
VU-Nr 201675291
Genehmigungs-Nr 582254
Datum 09.03.26 15:34 Uhr
*** Zahlung erfolgt ***

AS-Proc-Code = 00 075 00
Capt.-Ref.= 2633
AID59: F56990

BITTE BELEG AUFBEWAHREN
Informationen zur
Datenverarbeitung durch
PAYONE
www.payone.com/dsgvo

Vielen Dank für Ihren Besuch
Ihre Deutsche Post AG

TSE

Transaktionsnummer/Signaturzähler 96961/210962
TSE-Start/Ende 09.03.2026 15:31:32/15:34:33
EAS-S/N 00185275
TSE-S/N IChMdJKenzvv0qVSxzPvUtr6tV1OJESWk0D79AJ1ZTMA=
Prüfwert QcBjeWb4XIC+79TCngTV7xKAF/LTZRcp4+e5AqcUnhrd+
atrIDv5wGdCBFsE9eiICir5kqr1Sx03L3XvHPU9mK(tnRHYwdjTwe
vPWFizV2Bd2A6mTYHAekcTrY2y9/

5.1.2.e

AFSPRAAK
IS
AFSPRAAK

EEN ENQUETE NAAR DE TOESCHEIDINGSOVEREENKOMST SURINAME – NEDERLAND

VSN
Vereniging Surinaamse Nederlanders

SP

SEPTEMBER 2009

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 3
1. Inleiding 4
2. Politieke achtergronden 6
3. Werkwijze 11
4. Resultaten 12
5. Conclusies en aanbevelingen 15
BIJLAGE 1: DE ENQUETE 17

VOORWOORD

Al jarenlang klagen Surinaamse Nederlanders over het niet naleven van de afspraken die zijn gemaakt in de Toescheidingsovereenkomst (TO) tussen Nederland en Suriname in 1975. Zo geeft de TO een bepaalde groep Nederlanders van Surinaamse herkomst het recht om te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. De klachten komen er in het kort op neer dat van die beloofde behandeling geen sprake is. Omdat er onduidelijkheid is ontstaan over het standpunt van de Surinaams Nederlands gemeenschap over dit onderwerp meenden de Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) en de Socialistische Partij (SP) dat het wenselijk was de ideeën over dit onderwerp in die gemeenschap te peilen. Het resultaat van die peiling krijgt u hierbij aangeboden.

In deze rapportage gaan we achtereenvolgens in op de politieke achtergrond van de TO, de feitelijk ontstane situatie en de mogelijke toekomst van deze overeenkomst. Gezien het feit dat ambtelijk en politiek overleg tussen Nederland en Suriname nog niet hebben geleid tot een oplossing van dit vraagstuk, hopen we met deze rapportage een bijdrage te kunnen leveren aan het debat. Daarom spreken we de wens uit dat zowel de Tweede Kamer in Nederland en de Nationale Assemblee in Suriname, maar ook de regeringen van beide landen, de resultaten van deze enquête willen betrekken bij verdere besluitvorming aangaande de TO.

Den Haag, september 2009

VSN, 5.1.2.e voorzitter
SP, 5.1.2.e afdelingsvoorzitter Rotterdam

1. Inleiding

De discussie over de betekenis van de TO richt zich op artikel 5 van die overeenkomst. De tekst van dit artikel luidt:

> *Artikel 5, lid 1*
> *Meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren of die, buiten Suriname geboren zijnde, behoren tot een van de in artikel 4 onder b omschreven groepen van personen en die op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze Overeenkomst buiten Suriname hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf hebben, verkrijgen ook buiten Suriname de Surinaamse nationaliteit door voor 1 januari 1986 hun wil daartoe te kennen geven.*
>
> *Artikel 5, lid 2*
> *De in lid 1 bedoelde personen hebben het recht te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. Zij verkrijgen van rechtswege de Surinaamse nationaliteit, indien zij gedurende twee jaren in Suriname hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf hebben.*

In 1994 is besloten de laatste zin van artikel 5.2 te laten vervallen.

Hoewel de TO belangrijke rechten van Surinaamse Nederlanders vastlegt, geniet deze overeenkomst geen grote bekendheid. Omdat de TO niet wordt nageleefd moeten Surinaamse Nederlanders een visum aanvragen indien zij naar Suriname reizen en dienen zij bij langdurig verblijf een verblijfs- dan wel een vestigingsvergunning aan te vragen.

In 2000 wordt er door een Surinaamse Nederlander die onder de TO valt een klacht ingediend bij de Nationale Ombudsman. Verzoeker klaagt erover dat de Minister van Buitenlandse Zaken hem bij brief van 14 juli 2000 heeft meegedeeld dat de Nederlandse ambassadeur te Paramaribo (Suriname) terecht heeft geweigerd hem behulpzaam te zijn bij het verkrijgen van toelating tot Suriname. Verzoeker is van mening dat de Minister daarmee een onjuiste uitleg geeft aan artikel 5, tweede lid van de TO.

De Nationale Ombudsman constateert in zijn onderzoek dat de minister er bij de weigering om verzoeker behulpzaam te zijn ten onrechte ervan is uitgegaan dat deze de Surinaamse nationaliteit had. De Ombudsman oordeelt dat ‘Gelet op het onderwerp van de brief van verzoeker, rechten van in Suriname geboren Nederlanders, deze veronderstelling –en daarmee de inhoud van de brief van de Minister- onzorgvuldig is. Ook in zoverre is de onderzochte gedraging onbehoorlijk.’ De conclusie van de Ombudsman is dat de klacht over de gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken gegrond is.’ (rapport 2001/168)

De Nationale Ombudsman stemt in met het voornemen van de minister om de situatie van verzoeker te betrekken bij een aangekondigd overleg met de Surinaamse regering over de TO.

2.Politieke achtergronden

Eind 2008 verzocht de Tweede Kamer minister Verhagen van Buitenlandse Zaken om in te gaan op de stand van zaken rond de TO. Op 11 december 2008 stuurde de minister een brief naar de Kamer waarin hij uitgebreid ingaat op de achtergrond en actualiteiten van de TO. De volgende passage komt uit die brief:

'De Toescheidingsovereenkomst (TO)
Bij de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 werden meerdere verdragen gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname. Een van die verdragen is de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten. Hoofddoel van de TO was te bepalen welke bewoners van het Koninkrijk op 25 november 1975 de Surinaamse nationaliteit zou toevallen. Een soortgelijke overeenkomst werd in 1949 met Indonesië gesloten.

Ten einde toekomstige remigratie naar Suriname te faciliteren verkreeg een in de TO gedefinieerde groep Nederlanders van Surinaamse herkomst op grond van artikel 5.2 van de TO het recht om te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. Een verblijf van twee jaar in Suriname zou vervolgens automatisch leiden tot het verkrijgen van de Surinaamse nationaliteit onder gelijktijdig verlies van de Nederlandse nationaliteit.

De uitvoering van artikel 5.2 van de TO leidde al snel tot problemen. Zo werden de Surinaamse Nederlanders niet altijd gelijkgesteld aan Surinaamse staatsburgers, bijvoorbeeld bij het verkrijgen van een baan bij de overheid. Ook dreigde voor sommigen de facto staatloosheid doordat enerzijds het Nederlanderschap na twee jaar automatisch verloren ging, terwijl men anderzijds moeilijkheden ondervond bij het verkrijgen van de Surinaamse nationaliteit.

Deze problemen leidden ertoe dat artikel 5.2 van de TO in 1994 in overleg tussen het Koninkrijk en Suriname is aangepast door het laten vervallen van de bepaling dat na twee jaar verblijf in Suriname de Surinaamse nationaliteit automatisch werd verkregen, als gevolg waarvan het Nederlanderschap automatisch verviel. Nu staat in artikel 5.2 van de TO alleen dat betrokkenen het recht hebben om te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. De nationaliteitswissel na twee jaar verblijf in Suriname is vervallen met het in 1994 gesloten protocol tot wijziging van de TO.

Surinaamse wens tot beëindiging van de TO
Suriname heeft begin 2005 aangegeven de Toescheidingsovereenkomst (TO) te willen beëindigen. Naar de mening van Suriname heeft de TO zijn voornaamste werk gedaan, zijnde het toewijzen van nationaliteiten. Met dat laatste is Nederland het eens, met dien verstande dat in de TO ook rechten van een groep Nederlanders van Surinaamse herkomst liggen besloten die voldoende dienen te worden gewaarborgd. Dit standpunt is meermalen herhaald in overleggen tussen MP Balkenende en President

Venetiaan, ook in mei en oktober 2008, alsmede in contacten tussen de ministers resp. ministeries van Buitenlandse Zaken.

De reikwijdte van artikel 5.2
Vrijwel vanaf het begin van het Verdrag is er debat over de reikwijdte van de rechten van Surinaamse Nederlanders in Suriname op grond van artikel 5.2 van de TO, zowel tussen Suriname en Nederland, als in beide landen. Daarbij staan twee visies tegenover elkaar. De eerste 'tekstuele' visie geeft een maximale uitleg aan de rechten die een Nederlander van Surinaamse herkomst aan artikel 5.2 van de TO kan ontlenen. De tweede visie stelt dat de 'behandeling gelijk een Surinamer' haar grenzen kent, die liggen in de Surinaamse grondwet. De Surinaamse grondwet hanteert de Surinaamse nationaliteit als criterium voor bepaalde rechten, zoals het kiesrecht.

President Venetiaan heeft eerder dit jaar in zijn gesprekken met MP Balkenende aangegeven dat, wat Suriname betreft, in elk geval het actief en passief kiesrecht niet onder artikel 5.2 van de TO zijn begrepen. Dit standpunt heeft hij herhaald tijdens een recente ontmoeting met de Surinaams-Nederlandse gemeenschap in Oegstgeest, waarbij de President aangaf het onwenselijk te vinden als Surinaamse Nederlanders op grond van de TO zouden proberen deel te nemen aan de Surinaamse verkiezingen in 2010.

Ook binnen de Surinaamse gemeenschap in Nederland zijn er ten aanzien van de reikwijdte van de TO twee stromingen zichtbaar. De eerste pleit voor het onverkort handhaven van de TO, met een maximale reikwijdte. De tweede groep geeft een pragmatischer, minder ruime, uitleg aan de TO. Zo hecht men niet aan actief en passief kiesrecht in Suriname. Wel wenst men vast te houden aan passages in de TO, die in de ruimste zin des woords verband houden met het personenverkeer van de Surinaamse Nederlanders van en naar Suriname, bijv. het recht om onvoorwaardelijk (dan wel op basis van een soepele regeling) te worden toegelaten tot Suriname, zich aldaar te vestigen en/of grond in eigendom te verwerven. Daarbij wijst men ook op de familiebanden alsmede de wens om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van het land en/of in Suriname te pensioneren. Zij refereren daarbij voorts aan landen als 5.1.2.e *en Turkije, die oud-staatsburgers en hun nakomelingen deels gelijkstellen aan de eigen burgers, bijv. op het vlak van binnenkomst en verblijf, arbeid, investeren, het oprichten van ondernemingen en/of het verwerven van onroerend goed. Mijn indruk is dat de meerderheid van de Nederlanders van Surinaamse herkomst valt in de tweede groep, die van de pragmatici.*

Minister Hirsch Ballin van Justitie heeft eerder dit jaar geopperd het debat over de reikwijdte van artikel 5.2 op te lossen met een 'interpretatieve verklaring', die nader zou moeten aangeven welke rechten de in de TO gedefinieerde groep Nederlanders van Surinaamse herkomst aan de TO zou kunnen ontlenen en die zouden moeten worden nageleefd. Ik onderschrijf zijn standpunt.

Ambtelijk overleg, daarna politieke besluitvorming
De oplossing van de problemen rondom de reikwijdte en naleving van de TO zou het omvangrijke personenverkeer tussen Nederland en Suriname ten goede komen. Dat is in het belang van honderdduizenden mensen die familie en vrienden hebben, of zaken doen, aan weerszijden van de oceaan. Deze groep kan en wil ook met kennis en eigen middelen een positieve bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van Suriname.

Tijdens mijn bezoek met minister-president Balkenende aan Suriname, op 13 en 14 mei jongstleden, is met president Venetiaan afgesproken het ambtelijk overleg over de TO te hervatten. Een eerder

ambtelijk overleg in 2005 was niet conclusief. Suriname heeft aangeven op 12 en 13 december aanstaande in Paramaribo te kunnen overleggen. Een eerder tijdstip bleek helaas niet mogelijk. De uitkomsten van het overleg zal ik u toelichten tijdens het Algemeen Overleg Suriname op 17 december aanstaande. Na het ambtelijk overleg volgt politieke besluitvorming.'

Ook het Surinaams Inspraak Orgaan (SIO) besteedde aandacht aan de TO en vroeg zich in zijn nieuwsbrief van december 2008 af of de TO in een impasse was geraakt:

'Nederland en Suriname zijn in een impasse geraakt over de Toescheidingsovereenkomst (TO). Pas in maart 2009 zullen beide landen opnieuw om de tafel gaan zitten om over dit onderwerp te praten. Een recent onderhoud tussen Nederland en Suriname in Paramaribo is vruchteloos gebleken. Nederland heeft voorgesteld de overeenkomst 'onverkort na te leven', maar Suriname is het hier niet mee eens. Volgens president Venetiaan zijn in elk geval het actief en passief kiesrecht niet onder artikel 5.2 van de TO begrepen. Artikel 5.2 van de TO geeft een bepaalde groep Nederlanders van Surinaamse herkomst het recht om te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld.'

In de commissievergadering op 17 december 2008 licht de minister van Buitenlandse Zaken het standpunt van Nederland over de TO ondubbelzinnig toe:

'Ik benadruk dat wat ons betreft de Toescheidingsovereenkomst gewoon bestaat omdat deze naar onze mening niet eenzijdig kan worden opgezegd door Suriname. De Toescheidingsovereenkomst bestaat dus in haar volle omvang en er zijn geen concessies gedaan op dat gebied.'

De minister beschrijft vervolgens 3 opties voor de TO in de toekomst:

'De eerste optie is beëindiging van de overeenkomst. Dat is de optie die Suriname voorstaat. Zij stellen dat de voornaamste bedoeling van de 5.1.2.e *het regelen van de nationaliteit is. In tegenstelling tot in andere landen, kiest men of voor de Surinaamse nationaliteit of voor de Nederlandse nationaliteit. Dat hebben mensen bij de onafhankelijkheid moeten doen. Dat werd in wezen in de Toescheidingsovereenkomst geregeld. Nederland is tegen beëindiging zo lang de rechten die Surinaamse Nederlanders aan de Toescheidingsovereenkomst kunnen ontlenen niet voldoende zijn gewaarborgd. Het gaat met name om artikel 5, lid 2.*

Een tweede optie is het onverkort naleven van de Toescheidingsovereenkomst. Daar is Suriname niet toe bereid. Men is van mening dat mensen die niet kiezen voor de Surinaamse nationaliteit niet dezelfde rechten mogen genieten als Surinamers. Een voorbeeld daarvan is het actief en passief kiesrecht. Ik kan dat laatste op zich volgen. Het is de vraag of Nederlanders, ook als zij van Surinaamse herkomst zijn, aan de Surinaamse verkiezingen moeten kunnen deelnemen.

Er is nog een derde optie die wordt voorgesteld door een deel van de Nederlanders van Surinaamse herkomst. De optie die een deel van de Surinaamse Nederlanders voorstaat, betreft instandhouding van

artikel 5, lid 2, met uitzondering van de rechten die in de Surinaamse grondwet uitsluitend aan Surinamers zijn voorbehouden, zoals het actief en passief kiesrecht, benoeming in hoge ambten als rechter en het verbod op uitzetting.'

De minister maakt verder duidelijk wat zijn inzet is voor de onderhandeling met Suriname om uit de impasse over de TO te geraken:

'Wij weten ook dat het merendeel van de Surinaamse Nederlanders niet van plan is om de Nederlandse voor de Surinaamse nationaliteit te verwisselen omdat men Nederlander wil blijven. Het wisselen van nationaliteit was wel de gedachte toen de rechten onder artikel 5, lid 2, werden verleend. Er is wel een heel grote lotsverbondenheid tussen twee volken. In dat kader reizen Surinaamse Nederlanders frequent naar hun familie, maken zij grote geldbedragen over, investeren zij in het land, willen zij daar met pensioen of willen zij met kennis een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Suriname. Vanwege die lotsverbondenheid kan ik mij voorstellen dat deze groep meer rechten geniet dan een gemiddelde vreemdeling, maar niet precies dezelfde als een Surinamer. Als men dat laatste wel wil, moet men voor de Surinaamse nationaliteit kiezen. Daar zijn immers ook rechten en plichten aan verbonden. Zij zouden dan niet de rechten krijgen die te maken hebben met het functioneren van de onafhankelijke republiek Suriname en de rechten die de Surinaamse grondwet voorbehoudt aan Surinamers. Voor hen zouden wel soepelere regels kunnen gelden voor toelating en verblijf, voor het verwerven van grond en voor het beginnen van een eigen bedrijf.'

In de commissievergadering wordt de mogelijkheid geopperd om het Internationaal Gerechtshof om een uitspraak te vragen over de toepassing van de TO. Dat heeft niet de voorkeur van de minister maar hij wil het wel achter de hand houden als 'terugvaloptie':

'De Toescheidingsovereenkomst is echter wel een verdrag. Over de uitleg en de toepassing van verdragen kan ieder land bij het Internationaal Gerechtshof in Den Haag of bij het 5.1.2.e *van Arbitrage om een uitspraak vragen. Dat is niet mijn inzet. Ik wil het vermijden. Het is echter wel de uiteindelijke terugvaloptie als wij er absoluut niet uitkomen.'*

Volgend op de commissievergadering van 17 december 2008 is er op 22 januari 2009 een plenaire afronding van het debat waarbij de leden 5.1.2.e 5.1.2.e 'ard een voorstel indienen aangaande de TO. In dat voorstel wordt de regering verzocht:

'in verdere onderhandeling met de Surinaamse regering ernaar te streven dat Surinaamse Nederlanders visumvrij naar Suriname kunnen reizen'

De motie wordt op 27 januari gesteund door de fracties van de PvdA, SP, GroenLinks, D66 en de Partij voor de Dieren. Omdat de overige fracties tegenstemmen haalt de motie het niet.
De onderhandelingen tussen Nederland en Suriname gaan in maart 2009 verder. Tot op heden is onduidelijk of en zo ja, wat het politiek overleg tussen Nederland en Suriname heeft opgeleverd.

3. Werkwijze

Van 1 maart tot en met 31 mei is de enquête uitgevoerd door leden van de Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) en leden van lokale afdelingen van de SP. De enquête kon ook worden ingevuld in een uitgave van de maandelijkse gratis krant ‘The Surinam Highlights’ en via de website ‘Suriplein’.

Enquêteurs hebben op verschillende momenten locaties bezocht waar veel Surinaamse Nederlanders aanwezig waren. Zo is geënquêteerd op de op de luchthaven Schiphol, bij het Surinaams consulaat in Amsterdam en op de Haagse markt.

De vragen van de enquête richten zich op kennis van de doelgroep over het in de TO vastgelegde recht om visumvrij naar Suriname te mogen reizen. Daarnaast wordt gevraagd of respondenten van mening zijn dat dit recht nog steeds zou moeten gelden. Tenslotte wordt gevraagd of Surinaamse Nederlanders inspraak moeten hebben over de rechten uit de TO voordat Nederland en Suriname nieuwe afspraken maken over de toegang tot en rechten in Suriname.

Aan de enquête werkten 2249 personen mee:

- 1893 respondenten werden benaderd door enquêteurs
- 310 respondenten vulden de enquête in op de website van Suriplein
- 46 respondenten stuurden de enquête uit Surinam 5.1.2.e in

De volledige tekst van de enquête is opgenomen in bijlage 1.

4. Resultaten

Vraag 1. Bent u of uw ouders of partner voor 25 november 1975 vanuit Suriname naar Nederland verhuisd?

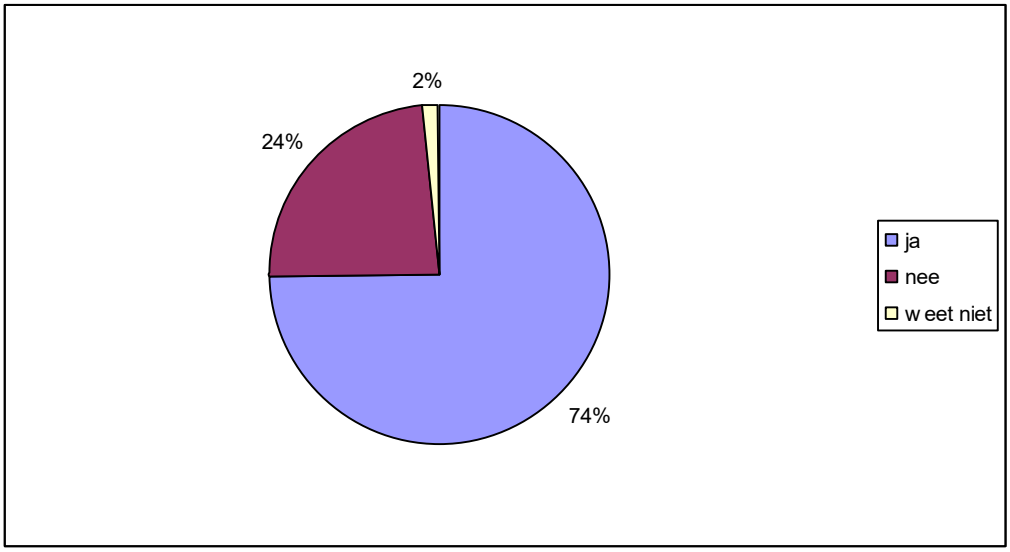

Van de ondervraagden blijkt dus bijna driekwart aanspraak te kunnen maken op de rechten zoals die staan vermeld in artikel vijf van de Toescheidingsovereenkomst.

Vraag 2. Is het u bekend dat deze groep Surinaamse Nederlanders het recht heeft om zonder visum naar Suriname te reizen?

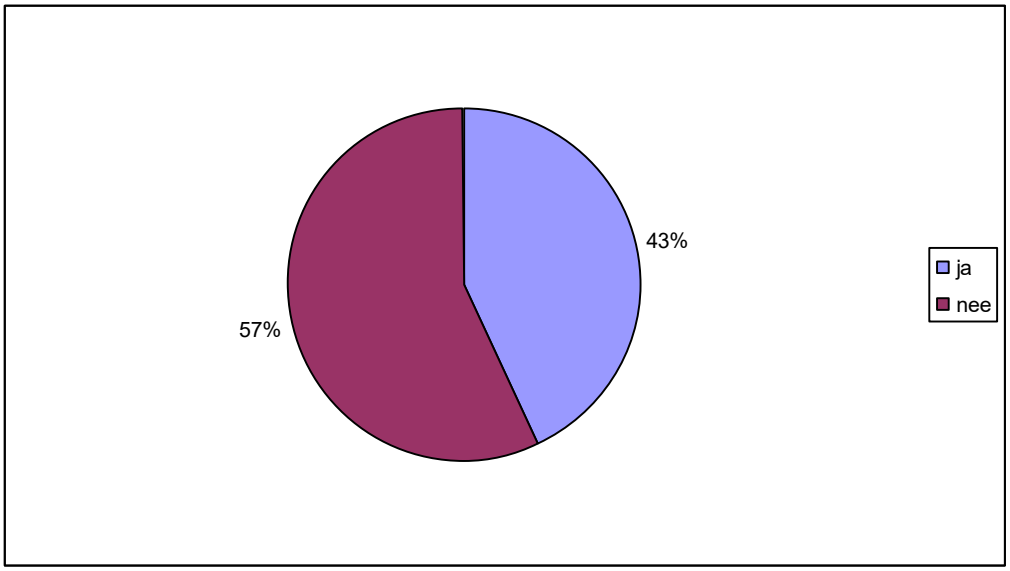

Ondanks dat het overgrote deel (74%) van de ondervraagden volgens de overeenkomst het recht heeft om zonder visum naar Suriname te reizen, is een ruime meerderheid (57%) onbekend met dat recht.

Vraag 3. Vindt u dat dit recht ook nu nog zou moeten gelden?

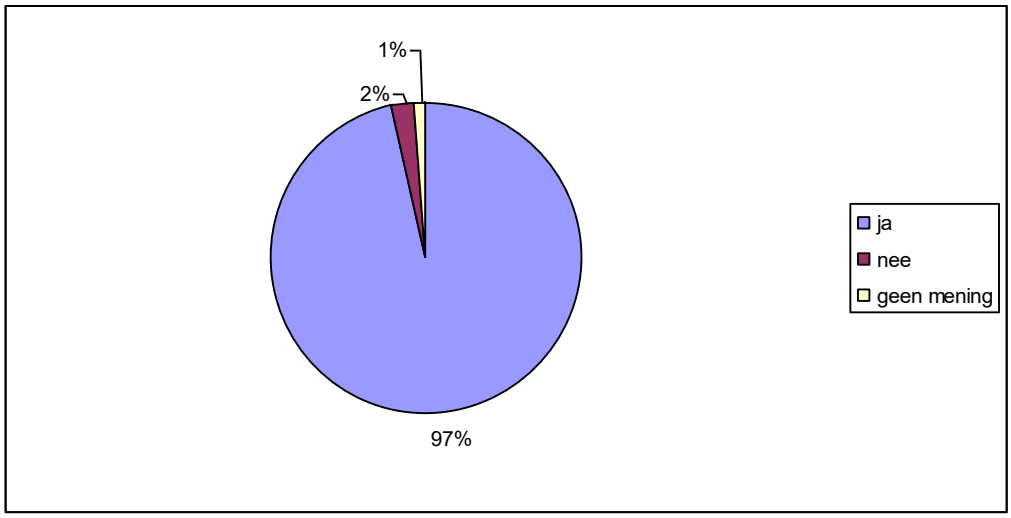

Bijna alle ondervraagden (97%) zijn er voorstander van dat ze gebruik kunnen maken van het recht om zonder visum naar Suriname te reizen.

Vraag 4. Moet de Nederlandse regering accepteren dat Suriname ondanks dit recht toch een visum vraagt aan Surinaamse Nederlanders?

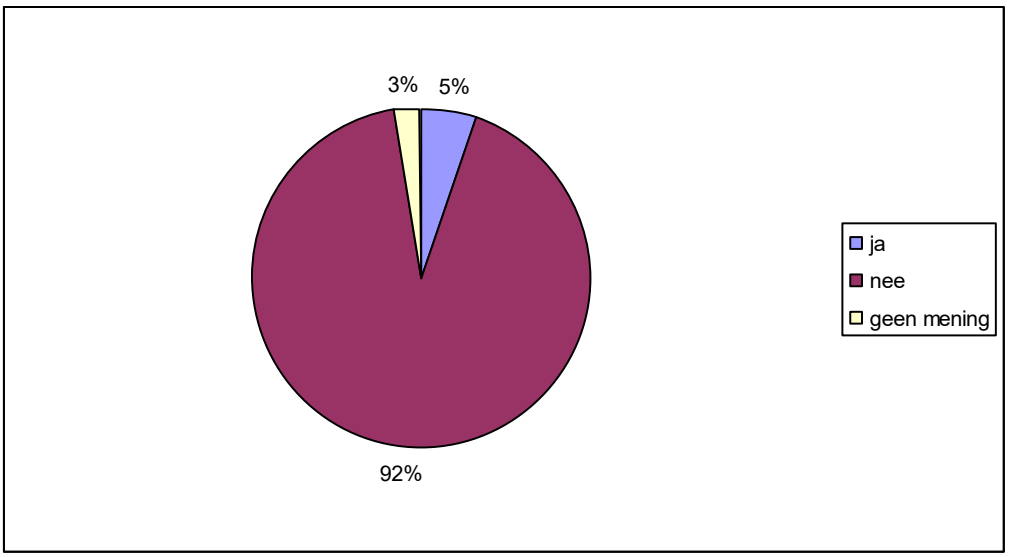

De overgrote meerderheid (92%) is van mening dat de Nederlandse regering zich bij het schenden van dit recht niet moet neerleggen.

Vraag 5. Vindt u dat Surinaamse Nederlanders inspraak moeten hebben voordat Suriname en Nederland nieuwe afspraken maken over de toegang tot en rechten in Suriname van deze groep?

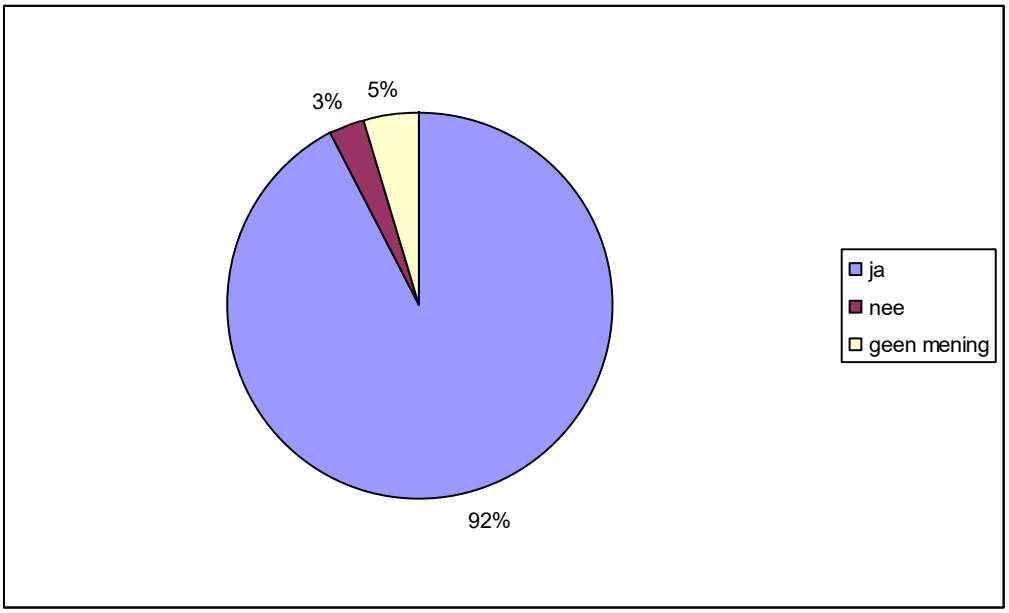

Ook wenst het overgrote deel (92%) dat Surinaamse-Nederlanders betrokken worden bij nieuwe afspraken over de toegang en rechten van Surinaamse – Nederlanders die vallen onder artikel vijf van de Toescheidingsovereenkomst.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de enquête over de Toescheidingsovereenkomst, de brief van de regering aangaande de TO evenals de relevante Kamerdebatten, concluderen wij het volgende:

- De Toescheidingsovereenkomst bestaat nog steeds in volle omvang en kan niet eenzijdig worden opgezegd
- Artikel 5.2 van de Toescheidingsovereenkomst geeft een bepaalde groep Nederlanders van Surinaamse herkomst het recht om te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld
- Nederland en Suriname hebben nog steeds overleg over de naleving van de Toescheidingsoverereenkomst
- Over de uitleg van de Toescheidingsovereenkomst kan Nederland bij het Internationaal Gerechtshof of bij het Permanent Hof van Arbitrage om een uitspraak vragen
- Vrijwel alle respondenten vinden dat ze zonder visum naar Suriname zouden moeten kunnen reizen
- Vrijwel alle respondenten vinden dat Nederland moet eisen dat de Toescheidingsovereenkomst m.b.t. toegang tot Suriname wordt nageleefd
- Vrijwel alle respondenten willen betrokken worden bij de discussie over de rechten van personen die vallen onder de Toescheidingsovereenkomst

Op grond hiervan doen wij de volgende aanbevelingen:

- Als uitgangspunt voor de onderhandelingen moet gelden dat alle rechten uit de Toescheidingsovereenkomst worden nageleefd
- Nederland moet op korte termijn van Suriname eisen dat personen die onder de Toescheidingsovereenkomst vallen, visumvrij naar Suriname kunnen
- Nederland en Suriname moeten bekend maken wat de stand van zaken van het overleg over de Toescheidingsovereenkomst is

- Indien Nederland en Suriname er samen binnen afzienbare termijn niet uitkomen, dient de gang naar het Internationaal Gerechtshof of het Permanent Hof van Arbitrage te worden gemaakt
- De Nederlandse overheid moet de gemeenschap van Surinaamse Nederlanders betrekken bij de discussie over de Toescheidingsovereenkomst

BIJLAGE 1: DE ENQUETE

Enquête Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) en de Socialistische Partij (SP) over de Toescheidingsovereenkomst tussen Suriname en Nederland. Inleveren uiterlijk 31 mei 2009.

1. Bent u, uw ouder(s) of uw partner vóór 25 november 1975 vanuit Suriname naar Nederland verhuisd?
0 Ja
0 nee
0 weet niet

2. Is het u bekend dat deze groep Surinaamse Nederlanders het recht heeft om zonder visum naar Suriname te reizen?
0 Ja
0 nee

3. Vindt u dat dit recht ook nu nog zou moeten gelden?
0 Ja
0 nee
0 geen mening

4. Moet de Nederlandse regering accepteren dat Suriname ondanks dit recht toch een visum vraagt aan Surinaamse Nederlanders?
0 Ja
0 nee
0 geen mening

5. Vindt u dat Surinaamse Nederlanders inspraak moeten hebben voordat Suriname en Nederland nieuwe afspraken maken over de toegang tot en rechten in Suriname van deze groep?
0 ja
0 nee
0 geen mening

Afgeven of opsturen naar SP, postbus 20018, 2500 EA Den Haag

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)
www.surinaamsenederlanders.eu

5.1.2.e
5.1.2.e
T 5.1.2.e of 5.1.2.e
E info@surinaamsenederlanders.eu

SP
www.sp.nl

5.1.2.e
5.1.2.e
T 5.1.2.e
F 5.1.2.e

de Nationale ombudsman

Rapport

Datum: 13 juni 2001
Rapportnummer: 2001/168

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Minister van Buitenlandse Zaken hem bij brief van 14 juli 2000 heeft meegedeeld dat de Nederlandse ambassadeur te Paramaribo (Suriname) terecht heeft geweigerd hem behulpzaam te zijn bij het verkrijgen van toelating tot Suriname. Verzoeker is van mening dat de Minister daarmee een onjuiste uitleg geeft aan artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten gesloten tussen het Koninkrijk der Nederland en de Republiek Suriname

Beoordeling

1.1. Verzoeker is in Suriname geboren en heeft zich vervolgens op 17 augustus 1972 in Nederland gevestigd. Bij de onafhankelijkheid van Suriname in 1975, heeft verzoeker de Nederlandse nationaliteit behouden. Op 13 maart 1989 heeft verzoeker zijn hoofdverblijf verplaatst naar Suriname op basis van een verblijfsvergunning naar Surinaams recht.

1.2. Verzoeker verzocht de Surinaamse autoriteiten bij brief van 25 januari 1999 hem in alle opzichten te behandelen als een Surinamer, op basis van artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het koninkrijk der Nederlanden en de republiek Suriname (verder: de Toescheidingsovereenkomst, zie Achtergrond, onder 1.). Verzoeker doelde daarmee onder meer op het recht op toelating tot Suriname als omschreven in het genoemde verdragsartikel. Toen verzoeker geen reactie kreeg van de Surinaamse autoriteiten, verzocht hij de (Nederlandse) Minister van Buitenlandse Zaken bij brief van 4 oktober 1999 om de Surinaamse autoriteiten op hun verplichtingen uit de Toescheidingsovereenkomst te wijzen.

1.3. Bij brief van 29 februari 2000 schreef de Nederlandse ambassadeur te Paramaribo (Suriname) verzoeker namens de Minister dat een verzoek om toelating ter beoordeling van de Surinaamse autoriteiten is. Gelet op de nationale soevereiniteit van Suriname kon Nederland zich hierin in beginsel niet mengen.

In reactie op een klacht van verzoeker handhaafde de Minister dit standpunt bij brief van 14 juli 2000. Verzoeker werd in dat verband verzocht "onderhavige kwestie bij uw eigen autoriteiten aan te kaarten".

2. In zijn verzoekschrift stelde verzoeker zich op het standpunt dat de Minister met dit standpunt een verkeerde uitleg had gegeven aan artikel 5, tweede lid, van de Toescheidingsovereenkomst, nu daarin is bepaald dat de in het eerste lid van dat artikel beschreven groep Nederlanders van Surinaamse afkomst het recht hebben "te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld".

In zijn reactie op de klacht deelde de Minister mee de klacht gegrond te achten nu het antwoord op de brief van verzoeker van 4 oktober 1999, onder meer gelet op het bepaalde in artikel 5, tweede lid, van de Toescheidingsovereenkomst, niet zorgvuldig was geweest. De Minister deelde mee voornemens te zijn overleg te voeren met de Surinaamse autoriteiten over de toepassing van het verdrag. Uit brieven die verzoeker vervolgens overlegde komt naar voren dat de Minister voornemens is het dossier van verzoeker bij de voorbereiding van dit overleg te betrekken.

3.1. De Minister heeft terecht geoordeeld dat de klacht van verzoeker gegrond moet worden geacht. Dit volgt allereerst uit de door de Minister in zijn reactie gegeven beschrijving van de strekking van artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst, welke in overeenstemming is met hetgeen verzoeker daarover naar voren had gebracht. Voorts verdient opmerking dat in het verkeer tussen de Nederlandse en Surinaamse overheden discussie is geweest over de reikwijdte van deze bepaling (zie Achtergrond, onder 3). Tegen die achtergrond is de beantwoording van de brief van verzoeker van 4 oktober 1999 niet goed te begrijpen.

In zoverre is de onderzochte gedraging dan ook niet behoorlijk.

3.2. Verzoeker heeft in zijn verzoekschrift voorts terecht aandacht gevraagd voor de omstandigheid dat de Minister bij de beantwoording van de brief van verzoeker van 4 oktober 1999 kennelijk is uitgegaan van de veronderstelling dat verzoeker de Surinaamse nationaliteit had. Een andere uitleg van de verwijzing in de brief van de Minister van 14 juli 2000 naar de Surinaamse autoriteiten als "uw autoriteiten" is immers niet goed denkbaar.

Gelet op het onderwerp van de brief van verzoeker, rechten van in Suriname geboren Nederlanders, is deze veronderstelling - en daarmee de inhoud van de brief van de Minister - onzorgvuldig.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

4. De Nationale ombudsman heeft uit de door verzoeker overgelegde nadere correspondentie begrepen dat de Minister voornemens is de situatie van verzoeker te betrekken bij het door hem aangekondigde overleg met de Surinaamse regering over de Toescheidingsovereenkomst. De Nationale ombudsman heeft van dit voornemen met instemming kennis genomen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken is gegrond.

instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van het voornemen van de Minister van Buitenlandse Zaken om de situatie van verzoeker te betrekken bij het door hem aangekondigde overleg met de Surinaamse regering over de Toescheidingsovereenkomst.

Onderzoek

Op 18 augustus 2000 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift, gedateerd 16 augustus 2000, van de 5.1.2.e met een klacht over een gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken. Verzoeker had zich al eerder, bij brief van 28 april 2000, tot de Nationale ombudsman gewend. Zijn verzoek voldeed toen echter niet aan het kenbaarheidsvereiste als neergelegd in artikel 12, tweede lid van de Wet Nationale ombudsman, zodat het niet in onderzoek werd genomen.

Naar aanleiding van verzoekers brief van 16 augustus 2000 werd naar de gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de Minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de Minister en verzoeker een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Minister van Buitenlandse Zaken deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoeker is in Suriname geboren en heeft zich vervolgens op 5.1.2.e in Nederland gevestigd. Bij de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 heeft verzoeker de Nederlandse nationaliteit behouden. Op 13 maart 1989 heeft verzoeker zijn hoofdverblijf

verplaatst naar Suriname op basis van een verblijfsvergunning naar Surinaams recht.

2. Verzoeker verzocht de Surinaamse autoriteiten bij brief van 25 januari 1999 hem in alle opzichten te behandelen als een Surinamer, op basis van artikel 5, tweede lid, van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de republiek Suriname (verder: de Toescheidingsovereenkomst, zie Achtergrond, onder 1.). Verzoeker doelde daarmee onder meer op het recht op toelating tot Suriname als omschreven in het genoemde verdragsartikel.

3. Bij brief van 4 oktober 2000 schreef verzoeker het volgende aan de Minister van Buitenlandse Zaken:

"…Middels deze verzoekt de ondergetekende (verzoeker; N.o.) U beleefd de Republiek Suriname te sommeren met onmiddellijke ingang toe te passen "de toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten artikel 5 lid 2, 1e zin van dit verdrag gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname."

Zoals U op de bijlage kunt zien heeft (verzoeker; N.o.) op 25 januari 1999 één verzoek gericht aan de President van de Republiek Suriname ingediend. In juni 1999 heeft (verzoeker; N.o.) nogmaals per aangetekend rechtstreeks en één via de Surinaamse Ambassade te Den Haag het verzoek van 25 januari 1999 in kopieën ingediend.

Het Comité Verlaging Vliegtarieven Suriname uit Amsterdam had reeds in mei 1998 één soortgelijke verzoek aan de President van de Republiek Suriname ingediend.

Op **geen één** van de brieven is door de President van Suriname of andere ministeries gereageerd.

Reden voor (verzoeker; N.o.) zich bij U te wenden met dit verzoek temeer omdat bij (verzoeker; N.o.) thans de indruk is gewekt dat de Republiek Suriname niet aan zijn verzoek wenst te voldoen…"

4. Bij brief van 29 februari 2000 deelde de Nederlandse ambassadeur te Paramaribo (Suriname) verzoeker onder meer mee:

"Onder verwijzing naar mijn brief van 23 november 1999 (niet opgenomen; N.o.) deel ik u mede dat ik van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Den Haag het verzoek heb ontvangen u als volgt te informeren.

In de Toescheidingsovereenkomst waarop u zich beroept is ondermeer bepaald dat etnische Surinamers te allen tijde tot Suriname moeten worden toegelaten. De Toescheidingsovereenkomst - met name artikel 5 lid 2 - is weliswaar bij Protocol van 14 november 1994 aangepast doch niet voor wat betreft de onvoorwaardelijke toelating tot Suriname van etnische Surinamers. Een verzoek om toelating is derhalve geen recht en is

ter beoordeling aan de Surinaamse autoriteiten. Gelet op de nationale soevereiniteit van Suriname kan Nederland zich hierin in beginsel niet mengen."

5. In reactie op de brief van de Nederlandse ambassadeur van 29 februari 2000 deelde verzoeker bij brief van 28 april 2000 door tussenkomst van de Nationale ombudsman onder meer het volgende mee aan de Minister van Buitenlandse Zaken:

"De Ambassadeur schrijft in zijn brief: In de Toescheidingsovereenkomst waarop u zich beroept is ondermeer bepaald dat etnische Surinamers te allen tijde tot Suriname moeten worden toegelaten. De Toescheidingsovereenkomst - met name artikel 5 lid 2 - is weliswaar bij Protocol van 14 november 1994 aangepast doch niet voor wat betreft de onvoorwaardelijke toelating tot Suriname van etnische Surinamers. Een verzoek om toelating is derhalve geen recht en is ter beoordeling aan de Surinaamse autoriteiten. Gelet op de nationale soevereiniteit van Suriname kan Nederland zich hierin in beginsel niet mengen.

Deze stelling van de Ambassadeur is niet juist omdat:

1. Anders dan de Ambassadeur stelt luidt artikel 5 lid 2 eerste zin als volgt: De in lid 1 bedoelde personen hebben het recht TE ALLEN TIJDE met hun gezin ONVOORWAARDELIJK tot Suriname te worden toegelaten en daar in ALLE OPZICHTEN als Surinamer te worden behandeld. (De in lid 1 bedoelde personen zijn: ondermeer Meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren).

2. Strijdig met dit artikel schrijft de Ambassadeur:

Een verzoek om toelating is derhalve geen recht en is ter beoordeling aan de Surinaamse autoriteiten. Dit is volledig in tegenspraak met "(het recht; N.o.)TE ALLEN TIJDE met zijn gezin ONVOORWAARDELIJK tot Suriname te worden toegelaten en daar IN ALLE OPZICHTEN als Surinamer te worden behandeld.

3. Nederland is partij bij dit verdrag en is het vanzelfsprekend als Surinamers met de Nederlandse nationaliteit rechten worden onthouden door de andere partij in dit geval Suriname, dat Nederland voor haar eigen Staatsburgers opkomt en de andere partij wijst op deze overeenkomst. Ook al zijn ze Surinaamse-Nederlanders. Immers dat zou toch ook tot een taak van BuZa via haar Ambassadeur in Suriname moeten behoren.

4. In beginsel heb ik mij gewend tot de Surinaamse autoriteiten. Maar omdat deze niet op mijn verzoeken ingingen heb ik mij gewend tot BuZa. (…). De stellen van de Ambassadeur dat Nederland zich hierin in beginsel niet mengen kan is dan ook niet in overeenstemming.

5. Ik vind dat Buza via haar praktisch niets zeggende brief van 29 februari 2000 bewijst het niet zo nauw te nemen met de belangen van haar Surinaamse-Staatsburgers, Mede gelet op tijd die BuZa nodig heeft gehad op mijn brief van 04 oktober 1999 te reageren."

6. In reactie op de brief van verzoeker van 28 april 2000, schreef de Minister hem bij brief van 14 juli 2000 onder meer:

"Naar aanleiding van uw brief, waarin u klaagt over het feit dat de Nederlandse ambassadeur in Suriname uw schrijven van 4 oktober jl. niet op een behoorlijke wijze heeft beantwoord, kan ik u als volgt berichten.

De Nederlandse ambassadeur te Suriname heeft zich in de brief van 29 februari jl., gericht aan (verzoeker; N.o.), terecht op het standpunt gesteld dat een verzoek om toelating tot Suriname ter beoordeling aan de Surinaamse autoriteiten is. De Toescheidingsovereenkomst is een nationaliteitenregeling tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname. Het is aan de Surinaamse autoriteiten te bepalen of u de Surinaamse nationaliteit heeft en derhalve onvoorwaardelijk tot Suriname kan worden toegelaten.

Indien u problemen heeft met de toelating tot Suriname, is dit een nationale aangelegenheid waarin de Nederlandse overheid zich in beginsel niet kan mengen. Ik verzoek u derhalve onderhavige kwestie bij uw eigen autoriteiten aan te kaarten teneinde een oplossing voor uw problemen te verkrijgen."

B. Standpunt verzoeker

1. Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder Klacht.

2. In zijn verzoekschrift deelde verzoeker onder meer mee:

"Ik ben zeer ontevreden over het antwoord van BuZa (Ministerie van Buitenlandse Zaken; N.o.). BuZa doet thans voorkomen dat ik de Surinaamse nationaliteit bezit, terwijl zij zelf via haar consulaat te Paramaribo (...) een nieuw Nederlands paspoort heeft verstrekt aan mij.

Ik ben van mening dat de Nederlandse autoriteiten mijn autoriteiten zijn en niet de Surinaamse."

C. Standpunt Minister van Buitenlandse Zaken

In reactie op de klacht van verzoeker en in antwoord op enkele vragen van de Nationale ombudsman, deelde de Minister van Buitenlandse Zaken bij brief van 18 december 2000 onder meer het volgende mee:

"Met betrekking tot de klacht van (verzoeker; N.o.) ben ik van mening dat mijn antwoord, zoals vervat in de brief van 14 juli 2000, niet zorgvuldig is geweest. De klacht van (verzoeker; N.o.), dat volgens de Minister van Buitenlandse Zaken de Nederlandse ambassadeur te Paramaribo terecht heeft geweigerd hem behulpzaam te zijn bij het

verkrijgen van toelating tot Suriname, acht ik gegrond. In artikel 12 van de Toescheidingsovereenkomst van 25 november 1975 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname is voorzien in een overleg tussen wederzijdse administraties, indien er vraagstukken rijzen bij de toepassing van voornoemde Overeenkomst.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is voornemens een dergelijk overleg met de toepasselijke Surinaamse autoriteiten te laten plaatsvinden. Over het tijdstip en vorm van dit overleg zal nog nadere besluitvorming moeten plaatsvinden.

Voor wat betreft uw overige opmerkingen in uw brief van 5 september 2000, kan ik u het volgende berichten.

De Toescheidingsovereenkomst was primair bedoeld als een nationaliteitenregeling tussen Nederland en Suriname, als gevolg van het onafhankelijk worden van het laatstgenoemde land. Het door (verzoeker; N.o.) aangehaalde artikel 5, tweede lid van de Overeenkomst heeft echter betrekking op een ander aspect. Artikel 5, eerste lid van de Toescheidingsovereenkomst geeft o.m. aan meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren, zoals in het geval van (verzoeker; N.o.), het recht de Surinaamse nationaliteit te verkrijgen, indien zij voor 1 januari 1986 daartoe hun wil te kennen hebben gegeven. Voorts volgt uit artikel 5, tweede lid, eerste volzin, van de Overeenkomst, dat vorenbedoelde personen te allen tijde het recht hebben om met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamers te worden behandeld. In de tweede volzin van het tweede lid staat vervolgens dat meerbedoelde personen na twee jaar verblijf in Suriname van rechtswege de Surinaamse nationaliteit verkrijgen.

Uit de Handleiding betreffende de Toescheidingsovereenkomst uit 1975 valt op te maken dat de opstellers van deze Overeenkomst met de in dit artikel 5 opgenomen bepalingen de terugkeer van Nederlandse Surinamers naar Suriname wilde vergemakkelijken. Allengs bleek echter dat de interpretatie van de Toescheidingsovereenkomst door de Surinaamse autoriteiten inhield dat na 1 januari 1986 de nationaliteit niet meer van rechtswege conform artikel 5, tweede lid, werd toegekend, aangezien dit artikel niet meer van toepassing was. Dit had tot gevolg dat een aantal personen statenloos dreigde te worden. Aangezien de Nederlandse nationaliteitswetgeving niet toe staat dat personen met de Nederlandse nationaliteit statenloos worden, is met de Surinaamse autoriteiten naar een oplossing gezocht. Deze oplossing is in 1994 gevonden, waarbij bij Protocol van 14 november 1994 (zie Achtergrond; N.o.) artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst is gewijzigd. De bepaling dat na twee jaar verblijf in Suriname de Surinaamse nationaliteit van rechtswege werd verkregen, is komen te vervallen. De bepaling dat personen onvoorwaardelijk tot Suriname moeten worden toegelaten en als Surinamer moeten worden behandeld, is daarentegen gehandhaafd. Overigens was reeds in de Handleiding betreffende de Toescheidingsoverkomst opgenomen, dat deze laatstgenoemde bepaling

ook van toepassing is op personen die niet hun wil te kennen hebben gegeven voor 1 januari 1986 de Surinaamse nationaliteit te verkrijgen.

Op personen die aan de eisen die het Toescheidingsverdrag stelt ten aanzien van de toepassing van artikel 5, tweede lid, voldoen, zijn de Overeenkomst inzake het verblijf en de vestiging van wederzijdse onderdanen van 25 november 1975 en de Overeenkomst inzake de binnenkomst en het verblijf van wederzijdse onderdanen van 23 januari 1981 niet van toepassing."

D. Reactie verzoeker

1. In reactie op het standpunt van de Minister van Buitenlandse Zaken deelde verzoeker bij brief van 22 december 2000 onder meer mee:

"Nu het Ministerie in feite erkent, dat zij artikel 5 lid 2 eerste zin, 25 jaar lang verkeerd interpreteerd te hebben, was een excuses naar mij toe, waarbij ik ruim een jaar bij de Minister van BuZa bezig ben geweest hem zover te krijgen, op zijn plaats geweest. Naar mijn schatting vallen er circa 200.000 personen onder de regeling voornoemd.

De Staat Suriname beweert dat de regeling in 1986 is komen te expireren. Dit is niet juist, maar zelf als dit juist zou zijn, heeft Suriname dan door in 1980 de visumplicht ook voor deze groep personen in te voeren, zes jaar te vroeg voor deze groep personen geweest en volgens Suriname haar eigen bewering, zes jaar lang de rechten van deze groep personen geschonden. Suriname heeft in feite van dag een al bepaalde rechten van deze groep personen geschonden, door te stellen dat deze personen eerst hun Nederlandse nationaliteit moesten prijsgeven, alvorens in aanmerking te komen, voor hoge ambtelijke funkties in Suriname. En dit vanaf 25 november 1975.

Op pagina twee, 22e regel; "De bepaling dat personen onvoorwaardelijk tot Suriname moeten worden toegelaten en als Surinamer moeten worden behandeld, is daarentegen gehandhaafd". In deze zin zijn enkele woorden kennelijk per abuis niet opgenomen. Deze zin moet volgens mij zijn: "De bepaling dat personen met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname moeten worden toegelaten en in alle opzichten ais Surinamer moeten worden behandeld, is daarentegen gehandhaafd.

Ik ben verder benieuwd naar of BuZa via haar Ambassade in Suriname mij nu wel bereid is assistentie te verlenen om mijn rechten voortvloeiend uit artikel 5 lid 2 eerste zin TO (de toescheidingsovereenkomst; N.o.) te verkrijgen.

2. In aanvulling op zijn reactie van 22 december 2000, zond verzoeker op 2 maart 2001 afschriften van de correspondentie tussen hem en het Ministerie. Uit deze correspondentie kwam naar voren dat het Ministerie, nadat verzoeker enkele nadere vragen had beantwoord, het dossier van verzoeker zou betrekken bij voorgenomen overleg tussen de Nederlandse en Surinaamse autoriteiten inzake artikel 5, tweede lid van de

Toescheidingsovereenkomst.

Achtergrond

1. Artikel 5, eerste en tweede lid van **de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de republiek Suriname** (25 november 1975, Trb. 1975, 132,) luidde oorspronkelijk:

Artikel 5,eerste en tweede lid:

"1. Meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren of die, buiten Suriname geboren zijnde, behoren tot een van de in artikel 4 onder *b* omschreven groepen van personen en die op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze Overeenkomst buiten Suriname hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf hebben, verkrijgen, ook buiten Suriname, de Surinaamse nationaliteit door voor 1 januari 1986 hun wil daartoe te kennen te geven.

2. De in lid 1 bedoelde personen hebben het recht te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. Zij verkrijgen van rechtswege de Surinaamse nationaliteit, indien zij gedurende twee jaren in Suriname hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf hebben.

2. Artikel 1 van **Het protocol tot wijziging van de op 25 november 1975 te Paramaribo ondertekende Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de republiek Suriname** (14 november 1994, Trb. 1994, 280):

"1. In artikel 5, tweede lid, van de Toescheidingsovereenkomst, vervalt de zin: "Zij verkrijgen van rechtswege de Surinaamse nationaliteit, indien zij gedurende twee jaren in de Republiek Suriname hetzij woonplaats, hetzij daadwerkelijk verblijf hebben.".

2. Het bepaalde in artikel 1, eerste lid, van dit Protocool werkt terug tot 1 januari 1986."

3. Over de uitleg van het in artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst opgenomen recht tot Suriname te worden toegelaten, staat in het proefschrift van 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e ("de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen het koninkrijk der Nederlanden en de republiek Suriname", SDU 1998, p. 250-251) onder meer:

"De bijzondere rechten in artikel 5 lid 2 van de Toescheidingsovereenkomst houden in het recht om in Suriname te allen tijde te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld. (...)

De invoering van de visumplicht voor Nederlandse staatsburgers door de Surinaamse regering in 1980 wordt ten aanzien van één van de categorieën vallende onder de werking van 5 lid 2, nl. de in Suriname geboren Nederlanders, aanvankelijk dan ook gehanteerd als een registratiemaatregel. Hierdoor kwam het recht van onvoorwaardelijke toelating tot Suriname voor de meeste Surinaamse Nederlanders niet onder druk te staan. In deze situatie komt een verandering met de invoering van de Visuminstructie 1983. Daarin worden specifieke weigeringsgronden voor de afgifte van het visum opgenomen zonder dat de in artikel 5 lid 2 van de Toescheidingsovereenkomst bedoelde personen daarvan worden vrijgesteld."

Op pagina 229 van het proefschrift wordt voorts beschreven dat een verzoek van de Surinaamse regering om in te stemmen met restrictieve interpretatie van artikel 5, tweede lid van de Toescheidingsovereenkomst, door de Nederlandse regering op 12 oktober 1982 is afgewezen. De Nederlandse regering stelde zich daarbij op het standpunt dat in Suriname geboren meerderjarige Nederlanders onbeperkt tot Suriname dienen te worden toegelaten.